

Norges Indskrifter med de ældre Runer.

Udgivne for

Det Norske Historiske Kildeskriftfond.

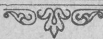
3die Bind.

Ved

Magnus Olsen.

3die Hefte,
Slutningshefte.

Christiania.

I Hovedkommission hos Jacob Dybwad.

A. W. Brøgers Bogtrykkeri A/S.

1924.

---

35. Nedre Hov.

(Bd. I S. 419—427. II S. 571.)

Schetelig (Bd. III S. 21—27) bemærker om Indskriftens Datering: »Bekammen med sin runeindskrift er . . . kommet i jorden engang i løpet av 4de aarh. Kammen selv kan naturligvis tænkes at være noget ældre end graven.«

Jfr. Th. von Grienberger, *Göttingische gelehrte Anzeigen* 1906 Nr. 2 S. 149. Noreen, *Altisl. Gramm.*⁴, 1923, S. 380 udtaler sig ikke om Udfyldningen af *ad-*. — Ifølge Bugge (Bd. II S. 526) er det muligt, at der kan have staaet *ada* ogsaa paa Menneskefiguren fra Frøihov.

S. 424—427. Om Vimose-Spændens Runeindskrift kan henvises til Th. von Grienberger (anf. St. S. 162 f.), som foreslaar at læse **laasauwija | aadagasu** (»man erwartet den Beginn der Inschrift eher bei der inneren Zeile, als bei der am äusseren Rande angebrachten«), d. e. »Lāsauwija für Aðaga[n]sur [Dat.]«. Senere har v. Grienberger (Namn och Bygd II, 1914, S. 63—66) videre udført den i 1906 givne Antydning, at det første Navn er afledet af et Stedsnavn (got. *Lēsawi »Waldinsel«, jfr. angelsaks. *læs* »pascua«). Medens han i sin første Behandling af **aadagasu**, opfattet som et Personnavn i Dativ, i Hovedsagen følger Bugge's etymologiske Forklaring, mener han paa det sidste Sted, at der skal afdeles **aadagas (s)u**, d. *Āðagas sunur »Adag's Søn«. Han forstaar **aadagas** som et oprindeligt Adjektiv (jfr. **wilagar** Lindholm, **hiwigar** Aarstad): »der stamm dieses adj.: germ. *ēða-, urnord. *ūða-, got. *ēda-, ist . . . auch in den ahd. namen *Āto*, *Āto*, *Aata* gegeben, wozu von ost-germanischer seite her noch die namen *Edica* Skire und *Ediulf* Amaler kommen, von fränkischer *Edōβυχος*, 5. jh., hinzutritt«. Mulig er dette Adjektiv identisk med »der basis des ahd. adjektivs *atahaft* 'continuus'.« — Noreen, anf. St. S. 392 følger derimod v. Grienberger's første Tolkning. Ligesaa, med en liden Modifikation, S. Feist, Arkiv f. nord. filol. XXXV, 1919, S. 260, som synes at opfatte »*Laasauwija*« og »*Aadagasu*« som to Navne i Nominativ. — Brate har (ifølge privat Meddelelse i Brev af 2. September 1923) længe tænkt sig, at **aadagasu**, d. e. »ejdergås«, skal opfattes som Navn paa en Kvinde og **laasauwiŋa** som hendes Mands Navn, en Dannelse paa »[oldn.] *-øyinger*, vars förled bör varit *Lāsa-* »Lās-«.«

Ligesom Noreen (anf. St.) har jeg fæstet mig ved, at Indskriften paa Vimose-Spænden bestaar af én Linje paa 8 og én paa 10 Runer (jfr. Bd. II S. 671 ff.). Det turde ogsaa fortjene Opmærksomhed, at Indskriften indeholder 8 **ƒ**-Runer, hvoraf paa to Steder **ƒƒ** skrevet sammen. Dette vilde være paafaldende i en Indskrift, som helt bestod af Ord med ligefrem sproglig Mening, men ganske naturligt i en magisk Indskrift (jfr. om *aallatti* paa Lund-Spjeldet mit Skrift »Tryllerunerne paa et vævspjeld fra Lund i Skaane«, Christiania Vid.-Selsk. Forhandl. 1908 Nr. 7, S. 5, 12 ff.). De 8 **ƒ**-Runer kan da mulig være at sammenstille med de sammenskrevne 8 **ƒ**-Runer paa Lindholm-Amulletten og med »*æsir átta*« i den islandske *kvennagaldur* (jfr. Bd. II S. 600). Herimod taler neppe den Rune-forbindelse paa Vimose-Spænden, som man har læst **-wiŋa (-wija)**. Næstsidste Rune (**ŋ** eller **j**) stemmer i Form saagodtsom ganske overens med en Rune i den sand-synlig magiske Indskrift paa Skiferspydspidsen fra Elgsjö (Åsele Sogn, Lappland, Sverige; afbildet i »Fornvännen« 1907 S. 257)¹. Vil man søge Tilknytning til Rune-forbindelser med direkte sproglig Mening, ligger vel en Sammenstilling af **wij** (under Læsningen »**j**«) med Kragehul-Spydets **wiju** »(jeg) vier« ligesaa nær som den af **-wiŋa** (under Læsningen »**ŋ**«) med de Bd. II S. 424 anførte Navne.

¹ Fr. Löffler har i et Foredrag i Samfundet för nordisk språkforskning 21. September 1907 (kortelig refereret i »Svenska Dagbladet« 1907 Nr. 257, 22. Sept.) tolket Elgsjö-Indskriften saaledes: **BAR OR** »Bar (ett mansnamn) ur eller från [med følgende Stedsangivelse]«. Denne Tolkning synes dog ikke overbevisende. Snarere er vistnok denne Spyd-Indskrift som magisk Indridsning at sammenstille med de 5 Runer paa Mos-Spydet (jfr. ovenfor S. 253).

Om *uwiŋa*, af Bugge tolket »han af Uha's Slægt«, jfr. *Incl.* S. 199.

S. 425 L. 8. Om Fordoblingen af *s*-Runen i *ssigadur* Svarteberg se ogsaa Th. von Grienberger, *Zeitschrift für deutsche Philologie* XXXIII S. 562 (*ss* = *ustemt s*); M. Olsen, *anf. St.* S. 20 Anm. 1 (en Gruppe paa 8 Runer tilsigtet?); A. Kock, *Arkiv f. nord. filol.* XXXVIII S. 159 ff. (*s*[*kribade*] *sigadur* »*Sigadher* *avbildade* [*dettal*«)